

MEERJARENBELEIDSPLAN 2025-2028

SAMEN VOOR HISTORIE EN KUNST

Westland, 29 oktober 2024

INHOUDSOPGAVE

1. Introductie	3
2. Trends en ontwikkelingen	5
3. Visie Missie Doel	6
4. Gemeentelijk beleid	7
5. Doelgroepen	10
6. Activiteiten	11
7. Organisatie	13
8. Financieel (meerjarenbegroting)	14

1. INTRODUCTIE

Het Westlands Museum is het culturele erfgoedhart van het Westland. Het is het enige museum over de tuinbouwhistorie in Nederland en tevens het historisch museum voor de streek Het Westland. Het Westlands Museum is een geregistreerd, middelgroot museum. Dat betekent dat het officieel voldoet aan de professionele museumstandaard en de (internationale) definitie van een museum:

Een museum is een permanente instelling zonder winstoogmerk, in dienst van de samenleving, gericht op het onderzoeken, verzamelen, bewaren, interpreteren en tentoonstellen van materieel en immaterieel erfgoed. Musea zijn openbaar, toegankelijk en inclusief en bevorderen diversiteit en duurzaamheid. Ze werken en communiceren ethisch, professioneel en met participatie van gemeenschappen. Musea bieden een verscheidenheid aan ervaringen met het oog op educatie, genoeg, reflectie en kennisuitwisseling.¹

Afgelopen periode is het Westlands Museum zeer succesvol geweest en zijn de bezoekersaantallen gestegen. Er is geëxperimenteerd met kunsttentoonstellingen die zeer gewaardeerd werden. Het Westlands Museum kijkt uit naar een volgende fase/beleidsperiode waarin de volgende speerpunten zijn benoemd.

SPEERPUNTEN beleidsperiode 2025 – 2028

Op hoofdlijnen wil het Westlands Museum de komende beleidsperiode inzetten op de onderstaande speerpunten. De uitwerking wordt per jaar in jaarplannen omschreven.

- Uitbreiding van het museum met een extra expositieruimte om kunst in de context van het Westland te tonen.
- Het klimatologisch geschikt maken van de expositieruimten om kunst en bruiklenen tentoon te stellen.
- Het gebouw *verduurzamen*.
- Een semipermanente 3D experience in samenwerking met het World Horti Center en het bedrijfsleven realiseren over de innovatie in het Westland: moderne erfgoedbeleving en verbinding met het heden.
- Faciliteiten scheppen om meer groeps- en bedrijvenbezoek te faciliteren en zodoende meer inkomsten te genereren.
- Het organiseren van tentoonstellingen zoals ‘Ben Viegers – Meester van licht, lucht en water’ en ‘Botanische kunst van Anita Walsmit Sachs’ om bovenregionaal publiek aan het museum te binden.
- Het beheer en behoud van de collectie optimaliseren.
- (Erfgoed)educatie: meer en structureel schoolbezoek realiseren en het lesaanbod uitbreiden met kunsteducatielessen. Iedere basisschoolleerling moet minimaal 1x in zijn basisschoolperiode het museum hebben ervaren.
- Het museum verder geschikt maken voor bezoekers met een beperking.
- Uitbreiding staf (algemene ondersteuning huidige management).
- Binden van het Westlandse bedrijfsleven aan het Westlands Museum door het ontwikkelen van partnerpakketten.
- Meer donateurs werven die het museum een warm hart toedragen.

¹ Tijdens de ICOM (International Council of Museums) General Conference in Praag in 2022 is deze nieuwe internationale museumdefinitie door de internationale museumgemeenschap aangenomen. Het Museumregister toetst instellingen op basis van de Museumnorm, een set kwaliteitscriteria inzake bedrijfsvoering, collectiebeheer en publiekszaken. De museumdefinitie is onderdeel van de Museumnorm.

- Het Westlands Museum nog sterker regionaal promoten om meer bezoekers (regionaal en bovenregionaal) aan te trekken.
- Verder professionaliseren van faciliteiten voor medewerkers en vrijwilligers.

2. Trends en ontwikkelingen

Er zijn verschillende trends en ontwikkelingen binnen de maatschappij, bij de overheid en in de museumbranche die van invloed zijn op de ontwikkelmogelijkheden van het Westlands Museum.

Vergrijzing

Het komende decennium gaan veel mensen met pensioen. Dat biedt kansen door een toename van potentiële museumbezoekers en -donateurs, maar tegelijkertijd is de verwachting dat eenzaamheid toeneemt en men meer zorgtaken krijgt. De vergrijzing heeft ook invloed op vrijwilligers, veel van de vrijwilligers zullen in komende beleidsperiode wellicht stoppen en nieuwe vrijwilligers zullen gevonden moeten worden.

Behoud landschap en erfgoed

Nederland en het Westland staan voor uitdagingen die grote invloed hebben op het landschap, de directe woon- en leefomgeving en dus ook op het behoud van ons erfgoed. Er is een groeiende vraag naar cultureel aanbod, waarbij de uitstraling van de regio en de versterking van het vestigingsklimaat belangrijke rollen spelen. Dit biedt kansen voor lokale/regionale musea die terug kunnen vallen op 'eigenaarschap' van de lokale gemeenschap.

Digitalisering

Het gebruik van multimedia is in de gedigitaliseerde samenleving niet meer weg te denken. Musea zijn voor hun activiteiten niet alleen meer aangewezen op het fysiek laten zien van objecten, geven van informatie of delen van kennis. Daar zijn kennis, competenties, systemen en middelen voor nodig. Tegelijkertijd geeft persoonlijk contact een extra dimensie aan interactie en het met passie verbinden van heden en verleden.

Westlandse verbondenheid

In het Westland heerst een sterk streekgevoel en er is een grote bereidheid om zich in te zetten voor goede doelen, zoals vrijwilligerswerk en door middel van financiële bijdragen. Tentoonstellingen en andere activiteiten hebben in de afgelopen jaren laten zien dat Westlanders geïnteresseerd zijn in de wortels van hun streek mits zij daartoe worden 'uitgedaagd', bijvoorbeeld via het vertellen van persoonlijke verhalen. Tegelijkertijd is er sprake van een afnemende natuurlijke relatie tussen Westland(ers) en de glastuinbouwsector. Door schaalvergroting en afname van het aantal tuinbouw-gerelateerde bedrijven hebben jonge Westlanders niet meer 'automatisch' contact met en kennis van de tuinbouwwereld. Ook verwelkomt het Westland veel nieuwe inwoners, zowel vanuit de regio als van buiten Nederland die niet een directe binding hebben met de eigenheid en historie van de tuinbouw en streek.

Financiële middelen

Musea zijn voor een groot deel afhankelijk van (financiële) ondersteuning door de overheid en fondsen. Subsidies zijn mede afhankelijk van de conjunctuur. Komende beleidsperiode wil het museum onderzoeken welke mogelijkheden het meest passend zijn om het bedrijfsleven te verbinden aan het museum om zo een bijdrage te leveren aan de stabiliteit en blijvende vernieuwing van het museum. Nieuwe concepten voor inkomstenvorming blijven nodig, waarbij het voor musea noodzakelijk is hun bestaansrecht aan te tonen en zich te verantwoorden.

3. Visie | Missie | Doel

Visie

Het Westlands Museum verbindt historie en kunst. Laat historische ontwikkelingen zien en vertelt verhalen. Het is een plek waar je wordt gestimuleerd om je open te stellen voor verschillende manieren van kijken, waar je je leert verplaatsen in een andere tijd en in andere gezichtspunten. Door de collectie actief te gebruiken en te delen, zorgt het museum ervoor dat mensen zich ermee blijven identificeren en dat ook nieuwe netwerken en gemeenschappen ze kunnen gebruiken voor hun ontwikkeling.

Missie

Historisch besef verrijkt jong en oud. Het Westlands Museum ziet het als taak om het Westlands cultureel erfgoed te behouden en te delen met bezoekers binnen en buiten Westland. Ontmoeten, inspireren en samen ontdekken staan centraal.

Doelen

Doelen van het Westlands Museum zijn:

1. Cultureel erfgoed behouden en delen (hét Kenniscentrum voor Westlands erfgoed).
2. Kunst en historie tonen met als uitgangspunt: Westlandse context in een breder perspectief.
3. Toegankelijk zijn voor een breed publiek (zie doelgroepen).

4. GEMEENTELIJK BELEID

In 'Westland Cultuurkoers 2030' zijn vijf uitgangspunten opgenomen. Het Westlands Museum geeft invulling aan de volgende punten:

- 1) **Bestaand cultuurbeleid:** ruimte voor doorgroei en innovatie
 - a) In de komende beleidsperiode wordt ingezet op doorgroei van het Westlands Museum, waar naast aandacht voor de tuinbouw- en streekhistorie een derde tak wordt toegevoegd: (Westlandgerelateerde) kunst. Hierdoor krijgt cultuur nog meer relevantie voor Westlanders en niet-Westlanders.
 - b) Met uitzondering van Kom-in-de-kas kan het brede publiek nu nergens een goed beeld krijgen van de moderne tuinbouw. Ook Westlanders zijn niet altijd meer bekend met de mooie, innovatieve sector die de tuinbouw is. Onderdeel van de doorgroeiplannen is om via een 3D-ervaring de bezoekers op spectaculaire wijze kennis te laten maken met de innovaties in de sector. Om dit te realiseren wordt nauw samengewerkt met het World Horti Center.

- 2) **Onderwijs:** cultuur als basis voor een leven lang leren
 - a) Dankzij het project 'Versterking erfgoededucatie in het Westlands primair onderwijs' (2019 – 2023) heeft het Westlands Museum nieuwe educatieprogramma's kunnen ontwikkelen voor het primair onderwijs. Het doel is dat elke leerling van de Westlandse scholen minimaal één keer het museum bezoekt. De toevoeging van kunst aan het educatie aanbod biedt ook kansen om jongeren op jonge leeftijd kennis te laten maken met kunst.
 - b) Om de toegang tot erfgoed-informatie te vergroten, hebben het museum en het Historisch Archief Westland in 2022 de website www.ErfgoedWestland.nl gelanceerd. In de komende beleidsperiode wordt steeds meer informatie over de collectie (door vrijwilligers) gedigitaliseerd en op de website beschikbaar gesteld. Tevens ondersteunen wij het Westlandse erfgoedveld (historische verenigingen, werkgroepen, etc.) om ook deel te nemen, zodat straks alle Westlandse, historische informatie op één plek te vinden is.

- 3) **Zorg en welzijn:** cultuur maakt beter
 - a) Een museumbezoek biedt kansen om te leren, je te laten verrassen, je mening aan te scherpen en om andere ideeën te vernemen. Kunst en erfgoed beleven draagt bij aan individuele ontplooiing, maatschappelijke participatie, welbevinden en gezondheid. Het museum is een levendige ontmoetingsplek en is belangrijk voor participatie en sociale cohesie binnen de Westlandse gemeenschap. Het beleven van de presentaties in het museum en de historische tuin, heeft een positief effect op het mentaal welzijn. Het museum gaat daarom de komende beleidsperiode inzetten om nog meer beleving te creëren in de presentaties. Een voorbeeld is de innovatieve experience over de moderne tuinbouw.
 - b) Conform de museumdefinitie wil het Westlands Museum openbaar, toegankelijk en inclusief zijn, en diversiteit en duurzaamheid bevorderen. Onze samenwerking met zorg- en welzijnsorganisaties, zoals Vitis Welzijn, wordt geïntensiveerd om vervolg te geven aan speciaal op maat gemaakte programma's, zoals de 'Week van de dementie', aangepaste rondleidingen voor slechtzienden en laaggeletterden, en workshops voor eenzame ouderen (**zie kader**).

TOELICHTING SPECIALE DOELGROEPEN

Het Westlands Museum wil als inclusief museum nog meer faciliteiten scheppen om (kwetsbare) doelgroepen te bedienen. Afgelopen jaar zijn er verschillende (pilot-)projecten uitgevoerd die het museum graag wil voortzetten. Het gaat bij die projecten om mensen die bijvoorbeeld van huis uit niet gewend zijn om een

museum te bezoeken, maar ook om mensen die uit zichzelf het museum niet kunnen bezoeken of daar een drempel toe voelen.

RUIK EN VOEL HET MUSEUM

Doelgroep: mensen met een visuele beperking

Een speciale doelgroep vormen mensen met een visuele beperking. Om blinden en slechtziende mensen zo goed mogelijk te kunnen faciliteren, heeft het museum een pilot georganiseerd met ervaringsdeskundigen van het Oogcafé Westland. Deelnemers werden ontvangen in het museum en hebben met elkaar het museum en de tuin bezocht om van alles te leren over de tuinbouwgeschiedenis met een nadruk op voelen en ruiken.

VTS-RONDLEIDINGEN

Doelgroep: mensen met dementie en mensen met een taalachterstand

Het museum organiseert aangepaste rondleidingen voor speciale doelgroepen, om ze kennis te laten maken met kunst en het Westland en hierover met elkaar in gesprek te gaan. Om dit optimaal te kunnen doen, wil het museum VTS-rondleidingen bij kunstonderwerpen aanbieden. Visual Thinking Strategies (VTS) is een beproefde leer methode met open vragen over kunst. Door met elkaar laagdrempelige kijk oefeningen gebaseerd op VTS te doen, onderzoeken de deelnemers kunstwerken en ervaren zij kunst op een nieuwe manier. De interactieve rondleiding is een laagdrempelige kijkervaring die vertrekt vanuit de eigen ervaringen en de achtergrond van de deelnemers. Zo geven ze betekenis aan de kunst die ze zien. Een VTS-deskundige begeleidt de groepen, waarbij een prettige ervaring en het samen ontdekken centraal staan. Zo ontstaat een onvergetelijk museumbezoek, waaraan iedere deelnemer een actieve bijdrage levert en een persoonlijke verbinding met de kunstwerken maakt. Het Westlands Museum organiseerde al speciale VTS-rondleidingen voor kleine groepen in de tentoonstelling 'Ben Viegiers – Meester van licht, lucht en water'. De rondleidingen werden aangeboden aan mensen met dementie en mensen die wilden oefenen met de Nederlandse taal.

WEEK VAN DE DEMENTIE

Doelgroep: mensen met dementie en hun mantelzorgers

Samen met Vitis Welzijn, Careyn, Pieter van Foreest, De Wael en Alzheimer Nederland heeft het Westlands Museum in de week van Wereld Alzheimer Dag (21 september) volop aandacht besteed aan dementie. Allereerst zijn mensen met Alzheimer uitgenodigd om met speciaal geïnstrueerde gidsen rondleidingen door het museum te volgen. Voor de mantelzorgers waren er verschillende workshops, en het brede publiek kon via VR-brillen ervaren hoe het is om dementie te hebben, zodat er beter begrip is voor mensen met deze aandoening.

ACTIVITEITEN VOOR GROEPEN VAN DE VEREENIGING

Doelgroep: eenzame ouderen

Groepen van De Vereeniging (een initiatief van Careyn, Vitis Welzijn en Pieter van Foreest) bezoeken regelmatig het Westlands Museum, waarbij naast de rondleiding ook tijd wordt uitgetrokken voor koffie met appeltaart. De ouderen kunnen zo op een fijne manier met elkaar in gesprek gaan. Plannen worden ontwikkeld om deze bezoeken uit te breiden met een activiteit die ongeveer een uur duurt, zoals tekenen, schilderen, een spel of een pub-quiz, zodat er nog intensiever met anderen opgetrokken kan worden en eenzaamheid verdwijnt.

ONTMOETINGEN ISM VLUCHTELINGENWERK

Doelgroep: Nieuwkomers

In samenwerking met Vluchtelingenwerk Nederland heeft het Westlands Museum verschillende keren groepen nieuwkomers rondgeleid door het museum, zodat zij kennis kunnen nemen van Westlandse/Nederlandse gebruiken en gewoontes en daardoor sneller ingeburgerd raken. Daarnaast heeft het museum speciale bijeenkomsten georganiseerd waarbij de ontmoeting tussen nieuwe Westlanders en geboren Westlanders centraal staat. Zo is er een bijeenkomst georganiseerd met de Afghaanse gemeenschap in het Westland met kunst, muziek en dans. Bij een andere bijeenkomst met de Syrische gemeenschap werd er een lezing over de historie van Damascus gegeven, en was er voor velen een eerste kennismaking met de Syrische keuken. Het museum wil middels activiteiten vaker de ontmoeting organiseren tussen nieuwkomers en Westlanders.

- 4) **Openbare ruimte:** zonder erfgoed is Westland niet zichzelf
- a) Het Westlands Museum is een van de partners van de Werkgroep Erfgoedbescherming Westland (WEW) en in die hoedanigheid nauw betrokken bij het project 'Monumentenborden in gemeente Westland'. Het museum heeft daarbij de rol van fondsenwerver, vergaderlocatie, beheerder van de financiën en kennisverspreider. In de komende beleidsperiode worden alle elf dorpen in de gemeente voorzien van een centrumbord met de historie van elk dorp. Aan de bestaande 106 monumentenborden worden de komende beleidsperiode nog een kleine honderd toegevoegd.
 - b) Het Westlands Museum heeft in 2023 een volledige inventarisatie uitgevoerd met betrekking tot het tuinbouwerfgoed dat nog aanwezig is. Dit heeft een lijst opgeleverd van 145 objecten. Via de WEW wordt in samenwerking met de gemeente getracht de belangrijkste objecten te behouden voor het nageslacht. Dit onderwerp biedt kansen voor versterking van het toerisme. Daartoe ontwikkelt het Westlands Museum in samenwerking met toeristenorganisatie Bezoek Westland in de komende beleidsperiode een fietsroute langs dit tuinbouwerfgoed. Ook een tweede fietstocht wordt ontwikkeld, en die gaat in op de relatie van de Oranjes met het Westland.
 - c) Kleinere tentoonstellingen die beëindigd zijn, bieden we bij verzorgingstehuizen aan om daar tijdelijk op te hangen. Het biedt de cliënten van de tehuizen ook de mogelijkheid om kennis te maken met het museum, maar dan bij de mensen thuis.
- 5) **Economie:** cultuur loont
- a) De toevoeging van hoogwaardige Kunst aan het aanbod zorgt voor meer én ander publiek, zo leren de tentoonstelling 'Botanische kunst van Anita Walsmit Sachs' en 'Ben Vieggers - Meester van licht, lucht en water'. Deze bezoekers komen vaak van buiten het Westland, nemen de tijd voor gezellig napraten (consumeren) en maken er vaak meteen 'een dagje' van waarbij ook andere plekken en restaurants in de gemeente bezocht worden. De te ontwikkelen fietstochten zullen dit effect versterken.
 - b) Met de thema's Kunst, Tuinbouw en Streek sluit het museum vaak al goed aan bij de thema's van het Westlands bedrijfsleven. In de komende beleidsperiode worden de contacten met het bedrijfsleven sterk aangehaald waarbij gezocht wordt naar win-win-situaties. Een deel van de structurele kosten zullen daarmee gedragen kunnen worden door het Westlandse bedrijfsleven.

5. DOELGROEPEN

Het Westlands Museum richt zich op de volgende doelgroepen:

1. Museumbezoekers

Museumbezoekers kunnen onderverdeeld worden in vier groepen:

- a. Bezoekers uit het Westland (o.a. museumkaarthouders)
- b. Bezoekers uit omliggende regio's Westland (o.a. museumkaarthouders)
- c. Families met kinderen
- d. Groepen

Dit zijn groepen die rechtstreeks een bezoek, rondleiding of arrangement boeken of via toeristische aanbieders.

2. Onderwijs

Het Westlands Museum biedt programma's aan voor

- a. Primair onderwijs (groep 5 /6 en groep 7 /8).
- b. Voortgezet onderwijs (een aanbod op maat)
- c. Mbo (een aanbod op maat)

3. Bedrijven

Bedrijven worden opgesplitst in drie doelgroepen:

- a. Bedrijven Westland en omstreken
Bedrijven zijn op drie manieren belangrijk: als partners/zakelijke vrienden, voor het boeken van een kleinschalig event en/of voor het onboarden van nieuwe medewerkers.
- b. Bedrijven internationaal
Westland ontvangt veel belangrijke delegaties en groepen/relaties uit het buitenland. Vaak wordt daar ook een programma voor gezocht, het Westlands Museum kan hier een mooie invulling aan geven.
- c. Reisorganisaties
Toeristische aanbieders die het Westlands Museum in hun aanbod naar bezoekers/toeristen meenemen.

4. Specifieke doelgroepen

Afhankelijk van de programmering (het onderwerp van de tentoonstelling of van de georganiseerde activiteiten) worden specifieke doelgroepen aangesproken, waaronder

- a. Eenzame ouderen
- b. Nieuwkomers
- c. Mensen met een beperking

6. ACTIVITEITEN

Voor de vier doelgroepen - museumbezoekers, onderwijs, specifieke doelgroepen en het bedrijfsleven - voert het Westlands Museum drie kerntaken uit:

- Het beheer en behoud van een collectie over tuinbouwhistorie inclusief historische tuin.
- Het beheer en behoud van een collectie over de streekhistorie
- Het exposeren van kunst en het beheer en behoud van een collectie kunst.

Binnen deze drie kerntaken worden een viertal vaste activiteiten en een aantal wisselende activiteiten georganiseerd.

6.1 Kenniscentrum Westlands Erfgoed

Het Westlands Museum is systeempartner van de Gemeente Westland en beheert een kenniscentrum over het Westland en de (glas-)tuinbouw met een belangrijke ondersteunende rol voor het Westlandse erfgoedveld:

- Informatiecentrum (onderzoek en studie).
- Ontsluiten van kennis, onder andere via website erfgoedwestland.nl (samen met HAW).
- Ondersteuning (advies, faciliteren, kennis) erfgoedorganisaties.
- Samenwerking met andere culturele partijen en bedrijven (kennis delen).

6.2 Beheer en behoud van de collectie

Het Westlands Museum beheert een historische streekcollectie (voorwerpen, foto's, archief), een historische tuinbouwcollectie, een kunstcollectie en een historische museumtuin met als doel die te onderzoeken, documenteren, ontsluiten en bewaren. De collectie wordt tentoongesteld of bewaard in het archief, het externe depot in Kwintsheul en in het kunstdepot van de gemeente Westland.

6.3 Tentoonstellingen organiseren

Het Westlands Museum toont vaste en wisselende presentaties en tentoonstellingen, die de Westlandse context in een breder perspectief plaatsen en gaan over kunst, tuinbouw en streekhistorie.

Komende beleidsperiode wordt ingezet om het 'kunstmuseum' te realiseren waardoor een extra expositieruimte beschikbaar komt. In deze ruimte zullen een aantal kunstobjecten uit het Historische Archief Westland en uit de eigen collectie een permanente plek krijgen en daarnaast zal er ruimte blijven voor wisselende (kunst-)tentoonstellingen. Verder worden de bestaande expositieruimtes klimatologisch verbeterd, waardoor ook dáár kunst kan worden gepresenteerd.

Daarnaast wordt er een vernieuwende tentoonstelling gemaakt over de tuinbouwhistorie waarbij een link wordt gelegd naar het heden. In samenwerking met het World Horti Center en het bedrijfsleven zal dit worden georganiseerd.

Ook wordt bekeken hoe de ambachten (de teelt van ambachtelijke tafeldruiven en andere historische gewassen) in de historische museumtuin nog meer zichtbaar kunnen worden. De historische museumtuin is een verlengstuk van de presentaties en laat ook buiten de ontstaansgeschiedenis van de tuinbouw zien.

6.4 Educatie

Voor het onderwijs biedt het museum speciale educatieve programma's aan, waarin de leerlingen van alles ontdekken over de geschiedenis van de eigen omgeving en de (glas-)tuinbouw. De missie is om iedere basisschoolleerling minimaal 1x in de basisschoolperiode een bezoek te laten brengen aan het museum, want wie zijn wortels kent, heeft de toekomst.

- po: programma's voor middenbouw en bovenbouw
- vo: programma's op maat
- mbo: programma's op maat
- Rondleidingen voor groepen op afspraak

6.5 Overige activiteiten

Aansluitend op de drie kerntaken worden jaarrond activiteiten en evenementen georganiseerd. Dit is vaak in samenwerking met andere Westlandse organisaties. Er kan onderscheid gemaakt worden in museumgerelateerde activiteiten en niet-museumgerelateerde activiteiten.

Museum gerelateerde activiteiten

Deze activiteiten zijn altijd verbonden aan een tentoonstelling of thema van het Westlands Museum zoals:

- Rondleidingen
- Filmvertoningen
- Lezingen
- Creatieve workshops (in de tuin en in het museum)
- Fietstochten
- Evenementen zoals de Moestuindag en het Herboristenbal
- Activiteiten voor speciale doelgroepen (eenzame ouderen, nieuwkomers, mensen met een beperking)

Niet-museum gerelateerde activiteiten

Het museum kan ook groepen tot ongeveer 60 personen ontvangen. Er is een ruimte beschikbaar voor bijeenkomsten zoals vergaderingen, trainingen, recepties en overige activiteiten. Komende beleidsperiode is de inzet om meer bijeenkomsten in het museum te laten plaatsvinden.

7. Organisatie

7.1 Professionals

Het management bestaat uit twee personen: een bedrijfsvoerder en een conservator. Verder kent de staf een coördinator publiekszaken. De schoonmaak wordt uitbesteed en het museum heeft een vrijwillige tuinchef. Dit heeft uiteraard een financieel voordeel, maar is op termijn niet duurzaam en niet meer haalbaar. Er liggen met name veel taken op organisatorisch en educatief gebied en daarom is de wens om het personeelsbestand uit te breiden met 0,6 fte voor organisatorische ondersteuning.

7.2. Vrijwilligers

Evenals vele andere organisaties is het museum sterk afhankelijk van de inzet en aanwezigheid van vrijwilligers. Het museum prijst zich gelukkig met een grote groep van meer dan 90 zeer betrokken vrijwilligers. In de komende beleidsperiode wil het museum het vrijwilligersbeleid verder vormgeven. Dat betreft onder andere de beschikbaarheid van voldoende vrijwilligers in de toekomst. Komende periode wil het museum daarom inzetten op het aantrekken van nieuwe en jongere vrijwilligers.

7.3 Bestuur

Het bestuur richt zich op de lange-termijn en op de strategie. De uitvoering van de dagelijkse activiteiten vindt plaats door de professionals in dienst van het museum en de vrijwilligers.

8. Financieel

Het bestuur van de stichting is de gemeente Westland zeer erkentelijk voor de structurele ondersteuning die wordt geboden. Daarmee toont zij aan grote waarde te hechten aan de werkzaamheden en doelstelling van het Westlands Museum.

In de afgelopen jaren zijn er in de begroting voor de jaren 2020 - 2024 keuzes gemaakt, waardoor het museum (bijna) al haar taken en voornemens heeft kunnen uitvoeren en uiteindelijk een bescheiden overschot is gerealiseerd. Dit staat in scherp contrast met de jaren daarvoor en is alleen mogelijk geweest door scherp te snijden in de loonkosten, door het organiseren van tentoonstellingen en activiteiten die veel bezoekers hebben getrokken en door het aanwenden van fondsen of eenmalige subsidies voor activiteiten of projecten.

Uitgangspunt blijft dat met de subsidie van de gemeente Westland de basisinfrastructuur (zoals professionals, gebouw en apparatuur) van het Westlands Museum in stand gehouden kan worden. Voor tentoonstellingen en andere activiteiten, nieuwe speerpunten en beleid worden andere inkomsten van het museum aangewend (hoger resultaat, fondsen, sponsors, éénmalige subsidies). Dit geldt ook voor nieuwe en grote vervangingsinvesteringen en voor het verwerven van nieuwe objecten.

Om dit mogelijk te maken wordt de komende jaren ingezet op het verbinden van het bedrijfsleven door middel van partnerships met het museum en het verwerven van meer donateurs (zie de toelichting op de meerjarenbegroting in hoofdstuk 9).

Naast de uitbreiding en vernieuwing van het museum om meer kunst te presenteren, wil het Westlands Museum investeren in de organisatie en de ondersteuning die nodig is om de groei van het museum te ondersteunen. Afgelopen jaren is hier nauwelijks in geïnvesteerd en een inhaalslag is nodig.

De meerjarenbegroting voor de periode 2025-2028 is hieronder weergegeven. In deze meerjarenbegroting is uitgegaan van een gelijkblijvend prijspeil (niveau 2025). Ter vergelijking is ook de herziene begroting voor het jaar 2024 opgenomen.

Meerjarenplan	Realisatie	Herziene	Meerjaren	Meerjaren	Meerjaren	Meerjaren
LASTEN	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	€	€	€	€	€	€
Personeel en vrijwilligers						
Salarissen, sociale lasten en pensioenen	166.357	179.715	199.936	240.249	244.001	245.484
Ziekteverzuimkosten	3.457	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Saanhorigheidsbevordering	5.601	6.500	7.500	8.500	8.500	8.500
Overige kosten	3.314	3.500	5.500	6.700	6.800	6.900
	<u>178.730</u>	<u>193.715</u>	<u>216.936</u>	<u>259.449</u>	<u>263.301</u>	<u>264.884</u>
Huisvestingskosten						
Onderhoud gebouwen en terrein	13.312	6.000	6.000	7.000	7.000	7.000
Afschrijvingskosten	970	1.000	1.500	2.000	2.000	2.000
Dotatie voorziening grootonderhoud	15.923	15.500	15.000	15.000	15.000	15.000
Energie, water, vuilafvoer	11.484	22.000	20.000	17.000	17.000	17.000
Verzekeringen	6.307	7.600	9.000	9.000	9.000	9.000
Rioolheffing, OZB, waterschap	9.097	10.000	10.500	12.000	12.000	12.000
Schoonmaak	10.138	11.000	13.800	13.800	13.800	13.800
Depot	19.814	21.500	22.500	22.500	22.500	22.500
	<u>87.044</u>	<u>94.600</u>	<u>98.300</u>	<u>98.300</u>	<u>98.300</u>	<u>98.300</u>
Overige exploitatie						
Overige exploitatie	13.875	11.000	24.500	20.500	20.500	20.500
Accountantskosten	3.000	3.300	3.400	3.400	3.400	3.400
	<u>16.875</u>	<u>14.300</u>	<u>27.900</u>	<u>23.900</u>	<u>23.900</u>	<u>23.900</u>
Museale activiteiten						
Onderhoud collectie	0	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Aankoop collectie	199	0	2.000	2.000	2.000	2.000
Tijdelijke tentoonstellingen	10.928	17.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Abonnementen/contributies	1.827	2.100	2.100	2.100	2.100	2.100
Kosten educatie	722	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Kosten historische tuin	3.163	3.500	4.000	4.000	4.000	4.000
	<u>16.839</u>	<u>23.600</u>	<u>26.100</u>	<u>26.100</u>	<u>26.100</u>	<u>26.100</u>
Inkoop						
Consumpties	23.220	19.350	20.250	24.750	27.000	27.900
Boeken	2.431	1.750	3.100	3.100	3.100	3.100
Groenten en verpakkingsmateriaal	0	500	400	400	400	400
Souvenirs & overig	4.390	2.000	3.000	4.100	5.200	5.800
Kosten activiteiten	9.141	3.000	7.000	8.000	8.500	9.000
	<u>39.182</u>	<u>26.600</u>	<u>33.750</u>	<u>40.350</u>	<u>44.200</u>	<u>46.200</u>
Promotie						
Advertenties	7.570	2.900	9.000	9.000	9.000	9.000
Sociale media	540	200	4.000	4.000	4.000	4.000
Promotiematerialen	2.571	750	1.000	1.000	1.000	1.000
Kosten StreekHistorie	5.661	6.240	6.600	6.600	3.000	3.000
	<u>16.342</u>	<u>10.090</u>	<u>20.600</u>	<u>20.600</u>	<u>17.000</u>	<u>17.000</u>
Totaal lasten						
	<u>355.012</u>	<u>362.905</u>	<u>423.586</u>	<u>468.699</u>	<u>472.801</u>	<u>476.384</u>
Ten gunste van vrije reserve	21.383	0	0	0	3.699	15.566
	<u>376.395</u>	<u>362.905</u>	<u>423.586</u>	<u>468.699</u>	<u>476.500</u>	<u>491.950</u>

Begroting exclusief jaarlijkse aanpassing CPI en CAO. Prijspeil 2025.

Meerjarenplan	Realisatie 2023	Herziene jaarplan 2024	Meerjaren begroting 2025	Meerjaren begroting 2026	Meerjaren begroting 2027	Meerjaren begroting 2028
BATEN	€	€	€	€	€	€
Bijdragen						
Gemeente Westland: expl.subsidie	217.170	228.301	237.000	284.000	284.000	284.000
Gemeente Midden Delfland: subsidie	0	500	500	500	500	500
Sponsors	2.450	2.250	12.000	15.000	25.000	30.000
Donateurs	14.133	13.500	14.000	17.000	19.000	21.000
Giften	1.321	600	600	600	600	600
	<u>235.074</u>	<u>245.151</u>	<u>264.100</u>	<u>317.100</u>	<u>329.100</u>	<u>336.100</u>
Toegang						
Entreebewijzen	39.847	37.000	42.469	54.469	57.000	60.000
Verhuur ruimte	444	0	0	2.500	5.000	7.500
	<u>40.291</u>	<u>37.000</u>	<u>42.469</u>	<u>56.969</u>	<u>62.000</u>	<u>67.500</u>
Verkopen						
Activiteiten	17.247	3.000	8.000	9.000	9.500	10.000
Consumpties	53.420	45.000	45.000	55.000	60.000	62.000
Boeken	4.139	2.500	4.000	4.100	4.200	4.300
Groenten	5.608	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500
Souvenirs & overige	6.380	2.000	3.500	4.600	5.700	6.300
	<u>86.795</u>	<u>58.000</u>	<u>66.000</u>	<u>78.200</u>	<u>84.900</u>	<u>88.100</u>
Overige inkomsten						
Rente	-13	3.000	1.000	800	500	250
Overige inkomsten	14.249	2.000	0	0	0	0
	<u>14.236</u>	<u>5.000</u>	<u>1.000</u>	<u>800</u>	<u>500</u>	<u>250</u>
Totaal inkomsten	<u>376.395</u>	<u>345.151</u>	<u>373.569</u>	<u>453.069</u>	<u>476.500</u>	<u>491.950</u>
Ten laste van de vrije reserves		17.754	50.017	15.630		
	<u>376.395</u>	<u>362.905</u>	<u>423.586</u>	<u>468.699</u>	<u>476.500</u>	<u>491.950</u>

Begroting exclusief jaarlijkse aanpassing CPI en CAO. Prijspeil 2025.

TOELICHTING ONTWIKKELING SALARISSEN, SOCIALE LASTEN EN PENSOEN

Voor de medewerkers gelden jaarlijkse tredeverhogingen die zorgen voor groei, tenzij men aan het plafond zit. Daarnaast spelen de volgende factoren:

- Groei van 2023 naar 2024: De coördinator publiekszaken is pas gedurende het jaar aangesteld.
- Groei van 2024 naar 2025: Een nieuwe, duurdere coördinator publiekszaken die vanaf 1 sept 6 uren/week méér werkt.
- Groei van 2025 naar 2026: Aanstelling van een nieuwe functionaris voor 0,6 fte voor educatie, enz.

8.1 Toelichting op de financiële ontwikkeling

In aansluiting op de begroting, hieronder een toelichting op de meerjarenbegroting van 2025 – 2028, ten opzichte van 2024.

Lasten

Personeel en vrijwilligers

De groei van het museum, qua huisvesting maar ook in bezoekersaantallen, vereist een uitbreiding van de professionele staf. Die bestaat op dit moment uit de bedrijfsvoerder (0,88 fte), conservator (0,83 fte) en coördinator publiekszaken (0,5 fte). In totaal 2,2 fte. Om de groei aan te kunnen is de functie van coördinator publiekszaken per 1 september 2024 uitgebreid naar 0,67 fte. In januari 2026 vindt een verdere uitbreiding plaats om invulling te kunnen geven aan de wens uit het veld om meer aandacht te besteden aan educatie (**zie kader**), maar ook om een goed social media-beleid te ontwikkelen en uit te voeren.

TOELICHTING KUNST EN EDUCATIE

Het Westlands Museum is een professionele erfgoedinstelling, die tot doel heeft het Westlandse erfgoed te behouden, onderzoeken, tentoon te stellen en uit te dragen. Educatie is een van de speerpunten van het museum in de beleidsperiode 2025-2028. Het museum wil meer schoolbezoek realiseren en het bestaande lesaanbod uitbreiden met kunsteducatielessen. De ambitie is dat iedere basisschoolleerling minimaal 1x in de basisschoolperiode het museum moet hebben ervaren en daarmee kennismaakt met de geschiedenis en kunst van de eigen omgeving. Met de uitbreiding naar een kunstmuseum zal de conservator meer tijd investeren in de kunstcollectie en kunsttentoonstellingen. Om de conservator te ondersteunen en om het educatieaanbod uit te breiden met een kunstprogramma, is een educatiemedewerker nodig voor 20 uur per week.

Versterking erfgoededucatie

In het project 'Versterking erfgoededucatie in het Westlands primair onderwijs' (2019 – 2023) zijn door de partners Westland Cultuurweb, het Westlands Museum en het Historisch Archief Westland waardevolle fundamenten gelegd om erfgoed bij de Westlandse scholen op de kaart te zetten. Om hetgeen er bereikt is binnen dat project te borgen in het onderwijs en te kunnen bestendigen, is het noodzakelijk dat het project een structureel vervolg krijgt. Het erfgoedveld heeft expliciet aangegeven behoefte te hebben aan ondersteuning op het gebied van erfgoededucatie. De educatiemedewerker van het Westlands Museum wordt ook deels ingezet om erfgoedbreed te opereren in het Westland. De medewerker ontwikkelt in samenwerking met alle partijen lesmateriaal om erfgoed optimaal te kunnen beleven en vanzelfsprekend en vakoverschrijdend op te nemen in het onderwijscurriculum. De medewerker werkt coördinerend en ondersteunend naar het erfgoedveld toe en fungeert als liaison tussen het erfgoedveld en de scholen.

Met behulp van de versterkte staf gaan we ook meer inzetten op begeleiding, ontwikkeling en kennisverbreding van onze 100 vrijwilligers. Waar nodig worden cursussen aangeboden om hen te helpen in hun vrijwilligerswerk (post 'Extra kosten'). Ook zal er meer aandacht zijn voor de vrijwilligers bij ziekte en bij jubilea (saamhorigheidsbevordering).

Huisvestingskosten

Door de uitbreiding van het museumgebouw stijgen de kosten voor de schoonmaak, verzekeringen en belastingen (riool, OZB, waterschap). Met name op het gebied van energie speelt er veel. Tot 1 januari 2024 zat het museum in een langdurig, goedkoop contract. Sinds die datum zijn de kosten voor energie ongeveer verdubbeld. Door uitbreiding van het gebouw zou het energieverbruik van het museum per 2025 fors

toenemen, maar dat wordt (meer dan) teniet gedaan door isolatiemaatregelen aan het dak, én door het installeren van zonnepanelen. De energiekosten zullen daardoor afnemen.

Overige exploitatie

Het museum gaat de komende periode de huidige ICT-infrastructuur aanpassen (post Overige exploitatie). Dit is noodzakelijk omdat er sprake is van een verouderd ICT-systeem zonder professionele ondersteuning. Het plan is om het ICT-beheer extern uit te besteden. Tevens zijn in 2025 eenmalige conversiekosten opgenomen in verband met het overgaan naar een nieuw collectieregistratiesysteem binnen ErfgoedWestland.nl, de website die het museum samen met het Historisch Archief Westland beheert.

Museaal

De groei in expositieruimtes zorgt voor toename van de kosten. Dat geldt in het bijzonder voor kunstexposities, waarbij bijvoorbeeld de kosten voor bruiklenen en voor transport hoger zijn dan voor andere objecten. Bij museale activiteiten wordt veelvuldig een beroep gedaan op fondsen, maar het museum zal zelf ook in delen van de kosten moeten bijdragen. Dat geldt tevens voor de aanschaf van specifieke objecten en kunstwerken ter versterking van de collectie.

Inkoop

De groei in de kosten voor inkoop zijn een directe afgeleide van de groei in verkoop, die voorzien wordt bij consumptiegebruik, souvenirs en activiteiten.

Promotie

Om het museum en de tijdelijke tentoonstellingen beter op de kaart te zetten, wordt het budget voor promotie verhoogd. Dat geldt voor papieren media, maar zeker ook voor digitale media (ads en social media).

Baten

De plannen en ambities betekenen voor de komende beleidsperiode een groei van de kosten van € 362.905 (herziene jaarplan 2024) tot € 476.384 in 2028. De dekking van deze extra kosten (€ 113.500) wordt grotendeels door het Westlands Museum voorzien, middels een groei van het aantal bezoekers, het verhogen van de entree- en cateringprijzen, en het binden van Westlandse bedrijven en van méér particulieren (donateurs) aan ons museum. Ook de gemeente Westland vragen we, als culturele kernpartner van de gemeente, een bijdrage te leveren. Hieronder een toelichting.

Bijdrage gemeente Westland

In de begroting is uitgegaan van een jaarlijkse verhoogde bijdrage van de gemeente Westland van € 47.000. In 2024 vormt de bijdrage van de gemeente 66% van de totale inkomsten. Ondanks de gevraagde verhoging met 47.000 euro, komt de bijdrage van de gemeente in 2028 uit op een percentage van 58% van het totaal.

Bijdrage bedrijfsleven en donateurs

Mede door de toevoeging van kunst ziet het museum goede kansen om het Westlandse bedrijfsleven en vermogende particulieren aan het museum te binden, als bedrijfsvriend of donateur. De eerste bedrijven hebben hun partnerschap al toegezegd (**zie kader op volgende pagina**). Het doel is om in 2028 via sponsoring minimaal € 30.000 euro structureel te verwerven via bedrijfsvrienden. Verder komt er differentiatie in

mogelijkheden om het museum te ondersteunen als donateur, waarmee meer inkomsten worden gegenereerd. Tevens wordt ingezet op een wervingscampagne om het aantal donateurs te verhogen.

TOELICHTING PARTNERPLAN WESTLANDS MUSEUM

Het bestuur heeft een partnerplan ontwikkeld om meer bedrijven en donateurs te verbinden aan het Museum. Er is gesproken met verschillende bedrijven om input te vragen voor het partnerplan. Inmiddels is dit plan gereed en hebben de eerste bedrijven zich als partner gemeld. Als doelstelling is gesteld 30.000 euro eigen inbreng in 2028. Het Westlands Museum kan melden dat er voor 2025 inmiddels toezeggingen zijn voor een totaalbedrag van 12.000 euro en dat het dankzij stevige inzet richting het bedrijfsleven waarschijnlijk nog meer gaat worden.

Entreebewijzen en verhuur

Het grotere aanbod dankzij de toevoeging van kunstexposities, maakt het Westlands Museum aantrekkelijker, waarmee het mogelijk wordt de entreeprijs met 2 euro te verhogen naar € 9,00 (voor volwassenen, kinderen t/m 17 jaar kunnen blijvend gratis naar binnen). Bovendien is de verwachting dat het gemiddelde aantal betalende bezoekers in de periode 2025-2028 zal toenemen, wat ook extra inkomsten genereert (**zie kader**). In totaal betreft dit een meeropbrengst van € 20.000 (in 2028).

Ook de verhuur van de groepsruimte en andere faciliteiten aan het bedrijfsleven zal toenemen door de betere faciliteiten en gegroeide relatie met dat bedrijfsleven. In totaal een plus van € 7.500 in 2028.

TOELICHTING KUNST LEIDT TOT MEER BEZOEKERS EN OMZET

Recent heeft de Museumvereniging (475 aangesloten musea waaronder het Westlands Museum) de ‘Museumcijfers 2023’ gepubliceerd en meldt daarin het volgende: “Hoewel geschiedenismusea veruit de grootste groep vormen, nemen zij relatief minder bezoek en omzet voor hun rekening (tabel 1.1). (...) Kunstmusea zijn goed voor bijna de helft (47%) van de totale museale omzet van 1,26 miljard euro.”

Tabel 1.1 Musea naar type collectie, omzet en (Museumkaart)bezoek, 2023

Type collectie	Musea		Omzet (x 1 mln. euro)		Bezoeken (x 1.000)		Museumkaart	
	N	Aandeel	N	Aandeel	Totaal	Aandeel	Museumkaart	Aandeel
Geschiedenis	294	62%	466	37%	12.865	42%	3.781	40%
Kunst	110	23%	586	47%	12.398	40%	3.964	42%
Bedrijf, Wetenschap en Techniek	39	8%	95	8%	3.308	11%	999	11%
Natuurhistorie	25	5%	78	6%	1.911	6%	568	6%
Volkenkunde	7	1%	34	3%	416	1%	166	2%
Totaal	475	100%	1.258	100%	30.899	100%	9.479	100%

Onze eigen ervaringen met de tentoonstelling ‘Natuur in detail - Botanische kunst van Anita Walsmit Sachs’ (tweede helft 2023) en ‘Ben Viegiers – Meester van licht, lucht en water’ (15 februari - 29 september 2024) bevestigen dat beeld. Het aantal bezoekers is fors gegroeid ten opzichte van de voorgaande jaren.

De bezoekersaantallen waren in de jaren 2022 t/m 2024 (t/m september) als volgt:

Samenvatting betalende bezoekers			
	2022	2023	2024
Januari	36	562	574
Februari	358	741	873
Maart	420	273	1274
April	499	680	1275
Mei	536	543	1502
Juni	973	654	1210
Juli	650	987	1264
Augustus	623	1188	1633
September	915	1096	1655
Oktober	758	927	0
November	352	534	0
December	326	354	0
Totaal	6.446	8.539	11.260

Noot: in de eerste maanden van 2022 golden er nog lichte beperkende maatregelen vanwege corona. Met nog drie maanden te gaan, bewijst 2024 een topjaar te worden qua bezoekersaantallen. Bovendien merkt het museum dat het kunstpubliek meer omzet genereert door extra consumptie-, boek- en souveniraankopen.

Bezoekers en omzet (aan kassa, dus excl. groepen)*

jaar	Bezoekers aantal (excl. Groepen)	Consumpties Euro	Winkel euro
2022	5261	€ 8.689	€ 8.268
2023	5865	€ 12.393	€ 10.033
2024**	9867	€ 17.574	€ 16.048

** groepen krijgen facturen*
*** data t/m 30 september*

Kortom: Het tonen van kunstexposities leidt tot een toename van bezoekers en omzet, wat bevestigd wordt door nationaal onderzoek.

Verkoopactiviteiten

De toename van het aantal bezoekers levert een toename van de consumptieverkoop en winkelverkoop op. De kunsttentoonstellingen trekken ook publiek dat van buiten Westland komt, en dat eerder geneigd is om iets te gebruiken en een souvenir te kopen. Ook dit levert een toename van de verkoop op. De inzet op meer verhuur van ruimtes en het aanbieden van vergaderarrangementen aan het bedrijfsleven leveren tevens een toename van het consumptieverbruik op. Hoewel de kosten van de inkoop toenemen, stijgt de winstmarge op verkoop van € 31.400,- in 2024 naar € 41.900,- in 2028.